

จดหมายข่าวสถาบันวิจัย

ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

Institute of Language and Culture for Rural Development

Mahidol University

ปีที่ 28 ฉบับที่ 1-3 : มกราคม - กันยายน 2550

Vol. 28 No.1-3 : January - September 2007

สื่อมวลชนท้องถิ่น... โดยคนท้องถิ่นเพื่อคนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การศึกษา เพื่อการพัฒนาชาวเขา

โรงเรียนสัตยาไส...โรงเรียนต้นแบบแห่งคุณธรรม

สื่อมวลชนท้องถิ่น...

โดยคนท้องถิ่นเพื่อคนท้องถิ่น

ดวงพร คำณูวัฒน์¹

ในสังคมระดับประเทศ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนส่วนกลางที่ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับค่านิยมจากประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งจากการเป็นสื่อที่มีผู้รับสารจำนวนมาก ที่อยู่กันอย่างกระจัดกระจายในทั่วทุกภาคของประเทศ และมีความแตกต่างหลากหลายทั้งในด้านลักษณะส่วนบุคคล (Demographic Approach : เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ศาสนา รายได้ และอื่นๆ) ด้านจิตวิทยา (Psychological Approach : ความเชื่อ ทศนคติ ความรู้สึก และอื่นๆ) และด้านวัฒนธรรม(Cultural Approach:วิธีการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี และอื่นๆ) ทำให้สื่อมวลชนเหล่านี้จำเป็นต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นเรื่อง

ราวทั่วไปและเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก ไม่สามารถนำเสนอเนื้อหาที่มีความเฉพาะเจาะจงได้ไม่ว่าจะเป็นการเจาะจงประเด็นหรือเจาะจงพื้นที่ ส่งผลให้การรับสารของประชาชนส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการรับทราบข้อมูล นำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ได้เพียงบางส่วน

ในสังคมระดับท้องถิ่น (จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด วิทยุชุมชน และหอกระจายข่าว/เสียงตามสาย เป็นสื่อที่ทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหรืออยู่ในความสนใจของท้องถิ่นให้แก่คนในท้องถิ่น ประการสำคัญคือดำเนินงานหรือควบคุมการผลิตโดยคนท้องถิ่นเอง หากพิจารณาในมิติของวิชาการด้านการสื่อสาร (Communication Arts) กระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยคนในชุมชนเป็น

ผู้มีบทบาทเป็นทั้งผู้ส่งสาร คัดเลือกสาร ผลัดสื่อ และเป็นผู้รับสาร รวมทั้งสามารถเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการ การสื่อสารในลักษณะเช่นนี้นับว่าเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ(Effective Communication) ทั้งนี้เพราะผู้ส่งสารมีความใกล้ชิดและอยู่ในสังคมเดียวกับผู้รับสาร จึงสามารถคัดเลือกเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นปัญหา หรือประเด็นที่ผู้คนท้องถิ่นสนใจใคร่รู้มานำเสนอ ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร การเมือง การประกอบอาชีพ หรือ ความเป็นไปในสังคม สามารถนำเสนอด้วยรูปแบบและวิธีการที่สอดคล้องกับวิธีการรับรู้ สามารถใช้สื่อหรือช่องทางที่มีอยู่ในชุมชน และสามารถควบคุมการเผยแพร่ได้ อีกทั้ง เมื่อเป็นการสื่อสารที่มีคนเข้ามาเกี่ยวข้องไม่มาก จึงมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมได้ง่าย

บทบาทของสื่อมวลชนท้องถิ่น

ด้วยคุณสมบัติข้างต้น สื่อมวลชนท้องถิ่น จึงน่าจะมียุทธศาสตร์ในการนำเสนอข้อมูลที่น่าไปสู่การสร้างความอยู่ดีมีสุขให้แก่ท้องถิ่นได้ แต่จากงานวิจัย เรื่อง สถานภาพการดำเนินงานสื่อสารสุขภาพของสื่อท้องถิ่น (ดวงพร คำณูวัฒน์ และคณะ 2548) พบว่าประชาชนใน 6 จังหวัด ได้แก่ แพร่ นครพนม กาญจนบุรี นครปฐม จันทบุรี และสตูล กลับนิยมรับสารจากสื่อมวลชนส่วนกลางมากกว่าสื่อมวลชนท้องถิ่น ด้วยเหตุผลที่ว่าสื่อมวลชนส่วนกลางสามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และมีความน่าสนใจมากกว่า รวมทั้งมีความเห็นว่าสื่อมวลชนท้องถิ่นยังไม่มีกรนำเสนอข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่นมากเท่าที่ควร และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาไม่ดึงดูดความสนใจเพราะมักเขียน

¹รองศาสตราจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

แบบจากสื่อมวลชนส่วนกลาง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจะพบว่าสื่อมวลชนส่วนกลางสามารถเข้าถึงคนท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีด้วย การเผยแพร่อย่างทั่วถึง การเสนอเนื้อหาแปลกใหม่ การใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการนำเสนอ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และสื่ออื่นๆ ล้วนเป็นแค่เครื่องมือในการสื่อสาร ความสำคัญจึงยังอยู่ที่ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติของกลุ่มบุคคลผู้ทำงาน

ลักษณะผู้ทำงานสื่อมวลชนท้องถิ่นและแรงจูงใจในการทำงาน

ผลจากงานวิจัยหลายเรื่อง พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมักทำงานสื่อมวลชนท้องถิ่นเป็นอาชีพรอง ส่วนใหญ่เป็นชาย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีวัยที่หลากหลายตั้งแต่ 20 ถึงกว่า 60 มักทำงานสื่อมวลชนท้องถิ่นหลายประเภทในเวลาเดียวกัน และมีการทำงานเป็น stinger กล่าวคือ เป็นทั้งสื่อมวลชนท้องถิ่นและทำงานให้กับสื่อมวลชนส่วนกลางในเวลาเดียวกัน คนเหล่านี้ทำงานด้วยข้อจำกัดหลายประการ เช่น ความรู้และทักษะด้านการสื่อสารมวลชนยังไม่มาก งบประมาณไม่เพียงพอ อุปกรณ์ไม่ทันสมัย แหล่งข่าว/ข้อมูลมีน้อย บริบททางด้านการเมืองท้องถิ่น เป็นต้น ประการสำคัญอาชีพสื่อมวลชนท้องถิ่นยังไม่สามารถสร้างรายได้จนกระทั่งทำให้เกิดความมั่นใจในสถานภาพทางเศรษฐกิจได้ (เป็นเหตุให้คนท้องถิ่นยึดสื่อมวลชนท้องถิ่นเป็นอาชีพรอง) แต่ทำให้มีจูงใจยังมีคนเป็นจำนวนมากต้องการทำงานด้านนี้

จากงานวิจัย เรื่อง แรงจูงใจและปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม (ดวงพร คำณูวัฒน์ และคณะ 2549) พบข้อมูลที่น่าสนใจว่าคนทำงาน

สื่อมวลชนที่จังหวัดนครปฐม (กลุ่มตัวอย่าง 46 คน) ไม่ว่าจะจำแนกตามกลุ่มอายุ รายได้ และประสบการณ์การทำงาน ในวงการสื่อมวลชน ต่างไม่คำนึงถึงผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินและ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน หากแต่ให้ความสำคัญกับความสำคัญกับความเป็นอาชีพอิสระและ สามารถทำงานเพื่อชุมชน/สังคมได้ โดยคนที่มีประสบการณ์ระหว่าง 1 - 5 ปี เห็นว่า การทำงานในวงการนี้สามารถสร้างความภูมิใจในตนเองและครอบครัว และคนที่มีความอายุระหว่าง 18 - 22 ปี เห็นว่าการทำงานในวงการนี้เป็นโอกาส/ช่องทางในการเข้าถึงผู้คน และทำให้เป็นที่รู้จักในชุมชน โดยในการทำงานต่างให้ความสำคัญในระดับมากต่อสิทธิส่วนบุคคล/สิทธิมนุษยชน (โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีประสบการณ์การทำงานมาก 11 ปีขึ้นไป) ความถูกต้อง/ข้อเท็จจริงของข้อมูล (โดยเฉพาะคนทำงานสื่อมวลชนที่มีอายุน้อย 18 - 22 ปี) และ ข้อมูล/ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน และ ความต้องการ

ของคนในชุมชน และให้ความสำคัญในระดับปานกลางต่อ

รายได้/ค่าตอบแทน และ ความปลอดภัยของตนและครอบครัว

ในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมวลชนจังหวัดนครปฐม เห็นว่า การได้รับเกียรติ / การเป็นที่รู้จักในชุมชน น่าจะเป็นแรงจูงใจหลักหน่วยงานภาครัฐมักให้ความสำคัญโดยให้การต้อนรับดูแลเป็นอย่างดี สามารถเข้าวงการต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ได้รับความสะดวกในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ

อ่านเพิ่มเติม

ดวงพร คำณูวัฒน์ และคณะ. 2548. สื่อมวลชนท้องถิ่น : สถานภาพและความพร้อมในการเป็นสื่อเพื่อพัฒนา.รวมบทความวิชาการภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท : 88-106

ดวงพร คำณูวัฒน์. 2549. สื่อสร้างสรรค์ความอยู่ดีมีสุขในทัศนะของชุมชน. รายงานการวิจัยโครงการการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม : 1-21

ดวงพร คำณูวัฒน์ และคณะ. 2549. สถานภาพการดำเนินงานสื่อสารสุขภาพของสื่อท้องถิ่น. รวมบทความวิชาการการสัมมนาระดับชาติ Communication Experiences : Pathway to the Future : 50-62

ดวงพร คำณูวัฒน์ และคณะ. 2550. แรงจูงใจและปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม. รวมบทความจากการประชุมวิชาการ วัฒนธรรมหนึ่ง (อยู่ระหว่างการจัดพิมพ์)

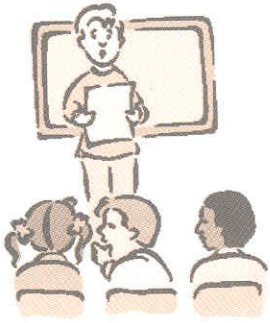
ข้อสังเกต

ในเมื่อเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้วว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อประชาชนผู้รับสารทั้งในด้านความคิดและพฤติกรรม ผู้ทำหน้าที่ส่งสารจึงมีความสำคัญ ที่นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อแล้ว ยังต้องมีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะสื่อมวลชนระดับท้องถิ่น ที่มีปัจจัยเอื้อต่อการทำงานหลายประการ อาทิ ขอบเขตพื้นที่ที่มีความเฉพาะ มีความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมไม่มาก มองเห็นและเข้าใจความคิดและความต้องการของผู้รับสาร รวมทั้งผู้ทำงานมีความผูกพันกับท้องถิ่น สื่อมวลชนท้องถิ่นจึงสามารถเข้าร่วมมีบทบาทในการสร้างความอยู่ดีมีสุขให้เกิดในท้องถิ่นได้ แต่ในขณะนี้คนเหล่านี้ยังมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นองค์กรผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อมวลชน สถาบันการศึกษา และอื่นๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ต้องร่วมแรงร่วมใจในการสนับสนุนให้คนท้องถิ่นมีแนวคิด ความรู้ ความสามารถ ความสะดวก และความมั่นใจในการปฏิบัติงานในฐานะสื่อมวลชนของท้องถิ่น ■

ยุทธศาสตร์ การศึกษา

เพื่อการพัฒนาชาวเขา¹

ดร.ชิตชยางค์ ยมาภัย²

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสังเกตในฐานะผู้มีส่วนร่วม และการสะท้อนประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการจัดการศึกษาเพื่อถ่ายทอดความหมายของคำว่า “การพัฒนา” ของชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ละว้า และกะเหรี่ยงในเขตพื้นที่ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ด้านการพัฒนาระหว่างนักพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ กับชาวเขา วิเคราะห์กระบวนการทางการศึกษาในการสื่อความหมายของคำว่าพัฒนา และนำเสนอยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อการพัฒนาชาวเขา ผู้วิจัยประยุกต์ใช้มโนทัศน์เรื่องการจำแนก และการวางกรอบของบาเชิล เบิร์นสไตน์ เป็นกรอบความคิดหลักในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อค้นพบจากการวิจัยเป็นดังนี้

ความหมาย และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในปฏิบัติการด้านการพัฒนา

ประการที่หนึ่ง นักพัฒนาที่มาจากภายนอกท้องถิ่นทั้งครู และหน่วยงานพัฒนาต่างๆ ให้ความหมายของคำว่าพัฒนาว่าหมายถึง “การเปลี่ยนแปลงชาวเขาให้สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทย มีความเป็นพลเมืองไทย และมีพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ” ในขณะที่ชาวเขาให้ความหมายของคำว่าพัฒนาคือ “การช่วยกันทำงาน และการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้น” ทั้งนี้ปฏิสัมพันธ์ในเวทีการพัฒนาระหว่างนักพัฒนากับชาวเขาในพื้นที่ส่วนใหญ่มีแบบแผนความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน

ประการที่สอง ในด้านปฏิบัติการทางการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดความหมายของคำว่าพัฒนานั้น พบว่าครูผู้สอนมีอำนาจในการควบคุมเนื้อหา และกระบวนการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนชาวเขามีความรู้ และทักษะด้านการอ่าน-เขียน-คำนวณด้วยภาษาไทย ผลของการจัดการศึกษาทำให้ชาวเขาที่เข้าใจความหมายของการพัฒนาสามารถสมานลักษณะเข้ากับสังคมไทยได้อย่างกลมกลืน แต่ในขณะเดียวกันก็พบข้อขัดแย้งว่าชาวเขาที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยนั้น อาจมีความแปลกแยกจากถิ่นฐานบ้านเกิดหรือเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของตนเอง

ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อพัฒนาชาวเขา

จากข้อค้นพบของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับชาวไทยภูเขา ดังนี้

ข้อสมมติของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่สำคัญก็คือ การจัดการศึกษาควรเป็นไปเพื่อให้ชาวเขาสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นการพัฒนาที่มาจากรากฐานชีวิตและวัฒนธรรมของชาวเขา และเป็นการพัฒนาที่ยอมรับและเคารพความแตกต่าง เพื่อสร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้แก่สังคมไทย

¹ ที่มา ชิตชยางค์ ยมาภัย ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อการพัฒนาชาวไทยภูเขาตามแนวทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550

² อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

จากข้อสมมติดังกล่าวผู้วิจัยจึงขอเสนอยุทธศาสตร์ “พหุเอกลักษณ์” ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มุ่ง เสริมสร้างให้ชาวเขามีความเหมือนกับทั้งคนไทย โดยที่ไม่แปลกแยกจากถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง และเพิ่มโอกาสให้ชาวเขาได้มีอิสรภาพที่จะตัดสินใจในการดำรงชีวิตไม่ว่าจะลงมารับจ้างในเมืองหรืออยู่บนที่สูงต่อไป ซึ่งไม่ว่าชาวเขาจะเลือกหนทางใดนั้น ก็ควรที่จะมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีตามสมควร

ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีสาระสำคัญโดยสรุป คือ วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ คือการธำรงรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภารกิจสำคัญ ได้แก่ การปรับความสัมพันธ์เชิงอำนาจโดยเปิดโอกาสให้ชาวเขาได้กำหนดเนื้อหาความรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน การใช้ความรู้ทางการควบคุมความรู้ท้องถิ่น และการทำงานที่เห็นท้องถิ่นเป็นฐาน กลยุทธ์ของการทำงานคือต้องเพิ่มพูนความสำคัญของการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ทั้งในด้านการใช้ความรู้ของท้องถิ่น การใช้ภาษาถิ่นประกอบในการจัดการศึกษา การเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ระดับพื้นที่ และการใช้บุคลากรด้านการพัฒนาในท้องถิ่นมากขึ้น

การสะท้อนเชิงวิพากษ์

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา และการให้ความหมายเพื่อกำหนดกรอบอ้างอิงในการปฏิสัมพันธ์เชิงการพัฒนา ในทหระณะของผูวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาคือ

ประเด็นที่หนึ่ง ชาวบ้านสะท้อนว่ากระบวนการพัฒนาที่ผ่านมา นั้นเป็น “การพัฒนาที่ตา แต่ไม่พัฒนาที่ใจ” ซึ่งหมายถึงการพัฒนาด้านวัตถุ โดยไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน หรือด้านจริยธรรม รูปธรรมของการพัฒนาที่เกิดขึ้นจึงเป็นความเจริญทางกายภาพที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่าแต่จิตใจของคนที่ได้รับการพัฒนากลับวุ่นวายเพิ่มมากขึ้น หาเลี้ยงชีพลำบากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่สอง เรื่อง “การรับรู้ความหมายของการพัฒนา” กล่าวคือชาวเขาที่สามารถรับรู้ความหมายของคำว่าพัฒนาก็จะมีโอกาสที่จะยกระดับความเป็นอยู่ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมให้มีความเหมือนกับคนไทยทั่วไปมากขึ้น ชาวเขาที่เข้าสู่กระบวนการพัฒนา

จะสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะของภาครัฐ และมีสิทธิใกล้เคียงกับคนไทยทั่วไป การพัฒนาที่ผ่านมาจึงเป็นการวางรากฐานและการลงทุนทางวัฒนธรรมที่สำคัญที่จะสร้างโอกาสในการพัฒนาในมิติอื่นๆ ต่อไป

ประเด็นที่สาม เป็นแนวโน้มที่คาดว่าจะกลายเป็นปัญหาที่สำคัญของการดำรงชีวิตในอนาคตของชาวเขา ได้แก่เรื่อง “การผลิตเชิงพาณิชย์กับการทำลายตนเอง” กล่าวคือ การเข้าสู่ระบบตลาด และการปลูกพืชเชิงพาณิชย์ของชาวเขาอย่างเต็มรูปแบบทำให้ชาวเขาต้องเปลี่ยนจากการทำไร่หมุนเวียนมาเป็นการทำสวนถาวร และต้องใช้สารเคมีจำนวนมากในการผลิต พฤติกรรมดังกล่าวเป็นการทำลายวาทกรรมว่าชาวเขาเป็นผู้อนุรักษ์ธรรมชาติ ที่ชาวเขาได้พยายามสถาปนาขึ้นมา และการปลูกพืชโดยมีค่านึงถึงเหตุผลจะทำให้ชาวเขาประสบปัญหาการดำรงชีวิตอย่างแน่นอน

กล่าวโดยสรุปงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการมองปรากฏการณ์การพัฒนาชาวเขาด้วยมุมมองของนักปฏิสัมพันธ์นิยม ซึ่งมีอุดมคติสำคัญของการพัฒนาคือ การสร้างความหมายร่วมกันเพื่อให้ทุกฝ่ายมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน หากเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคือ ความเป็นธรรม ความยุติธรรม และอิสรภาพของประชาชนแล้ว ยุทธศาสตร์สำคัญของการศึกษาเพื่อการพัฒนา ก็คือการเปิดโอกาสให้ชาวเขาได้รับการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ การศึกษาดังกล่าวจึงควรเป็นการศึกษาแบบควบคุม แต่ควรจะเป็นการศึกษาเพื่อการปลดปล่อย และเสริมสร้างให้ชาวเขามีความสามารถในการสร้างความหมายและเปลี่ยนผ่านตนเองไปสู่สภาพที่พึงปรารถนา แต่ทั้งนี้ความหลากหลาย หรือพหุลักษณะใดๆ ย่อมต้องเป็นไปภายใต้ความเป็นเอกลักษณ์ของคนในสังคมโดยรวม

ภาพเป็นข่าว

เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2550 ที่ผ่านมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานเปิดการประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง **“Syncretism in South and Southeast Asia: Adoption and Adaptation”** (การผสมผสานทางศาสนากับวัฒนธรรมท้องถิ่นในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: การรับและการปรับใช้อย่างกลมกลืน) ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 24 - 27 พฤษภาคม 2550 ณ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา เพื่อเป็นเวทีให้นักวิชาการในประเทศไทย ในภูมิภาคเอเชีย และจากทั่วโลกที่มีผลงานการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของการประชุมวิชาการนี้ได้เสนอผลงานวิชาการ พบปะแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กว้างขวางและลุ่มลึก อีกทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือทางวิชาการและในด้านอื่นๆ ต่อไป ซึ่งผลของการประชุมครั้งนี้ จะนำไปสู่การสร้างสรรคสันติภาพในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การผสมผสานและการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในภูมิภาคเอเชียและกับประชาคมโลก เพื่อความร่วมมืออันดีต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

8 - 12 พ.ค. 50 ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรมในภาวะวิกฤต จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ **“สร้างแผนการเรียนการสอน ทรัพยากรสำหรับเด็กอนุบาล 1”** ณ ห้องประชุม สันทนาการ

4 มิ.ย. 50 ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรมในภาวะวิกฤต ประชุมคณะกรรมการอำนวยการวิจัยโครงการวิจัยปฏิบัติการ เรื่อง **การจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา โดยใช้ภาษาท้องถิ่นและภาษาไทยเป็นสื่อ : กรณีศึกษาโรงเรียนในเขตสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้** ณ ห้องประชุม 515 ชั้น 5

20 มิ.ย. 50 อาจารย์กฤษณา ไกรสินธุ์ ผู้ต่อลมหายใจให้ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์ เป็นวิทยากรเสวนาวิชาการเรื่อง **“The Cocktail Heroine”** ณ ห้องประชุมณัฐ ภัทรประวัตี

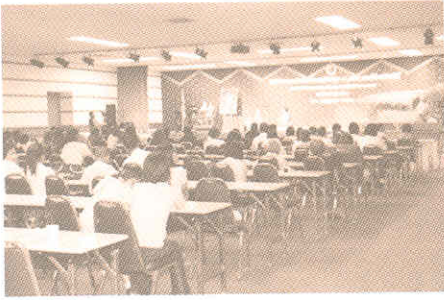
24 มิ.ย. 50 คุณชัชชาติ บุษปะพัฒน์ อดีตเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เป็นวิทยากรเสวนาวิชาการเรื่อง **“มุมมองใหม่ในปัญหาชนกลุ่มน้อย”** ณ ห้องประชุมณัฐ ภัทรประวัตี

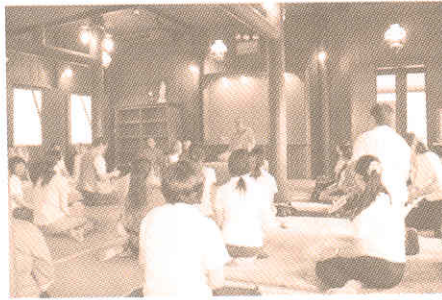
28 มิ.ย. 50 คณะนักศึกษาสถาบันฯ จัด พิธีไหว้ครูสถาบันฯ ณ อาคารเรือนไทย

3 ก.ค. 50 สถาบันฯ จัดงานแสดงความยินดีแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2549 ณ อาคารเรือนไทย

23 ก.ค. 50 สถาบันฯ จัดประกวดขับร้องเพลง
กลุ่มมลูก 4 ภาค รอบชิงชนะเลิศ ณ ห้องประชุม
อเนกประสงค์

27 ก.ค. 50 สถาบันฯ จัดวันคล้ายวันสถาปนา
สถาบันฯ ณ อาคารเรือนไทย

3 ก.ค. - 20 ก.ย. 50 สถาบันฯ จัดอบรม “เรียน
ดนตรีไทยที่เรือนไทย” ในโครงการรักษาดนตรี
ไทยครั้งที่ 3 ณ อาคารเรือนไทย

25 ก.ค. 50 ดร.รัฐภา จิวาลัย พระมหาประนอม
ธมมลงกาโร และ ดร.ภุมรี สุระเกียรติ เป็น
วิทยากรเสวนาวิชาการ ชุด เหลียวมอง
เพื่อนบ้าน เรื่อง “พม่าน่าเที่ยว I” ณ ห้องประชุม
ณัฐ ภมรประวัติ

7 ส.ค. 50 อาจารย์อรรถจัน สีหะอำไพ ผู้
อำนวยการศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง มหา
วิทยาลัยรังสิต เป็นวิทยากรเสวนาวิชาการเรื่อง
กลยุทธ์และกระบวนการตลาดสำหรับ
องค์กรภาครัฐ ณ ห้องประชุมชั้น 5

25 ส.ค. 50 สถาบันฯ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัย
มหิดล เรื่อง “การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์”
ให้นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ณ ห้องบรรยาย
316 ชั้น 3

26 ก.ค. 50 สถาบันวิจัยภาษาฯ ร่วมกับ
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ จัด
เสวนาวิชาการเรื่อง “เอกลักษณ์ไทย” โดยมี
ศาสตราจารย์ระพี สาคริก อธิการบดี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ ศาสตราจารย์
ดร.ระวี ภาวิไล ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์
ให้เกียรติเป็นวิทยากรบรรยาย

14 ส.ค. 50 สถาบันฯ ร่วมกับสำนักงานเสริม
สร้างเอกลักษณ์ของชาติ จัดเสวนาวิชาการเรื่อง
“เอกลักษณ์ไทย เอกลักษณ์ของชาติ” โดยมี
ดร.อดิศร เพียงเกษ พระมหาใจ เขมจิตโต
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุทธิ บุราสิทธิ์ เป็น
วิทยากร ดำเนินรายการโดย ดร.โสฬส ศิริไสย์
ณ ห้องประชุมณัฐ ภมรประวัติ

29 - 30 ส.ค. 50 สถาบันฯ จัดงานพิธีไหว้ครู
ดนตรีไทย ครั้งที่ 9 โดยได้รับเกียรติจาก ดร.
สิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ
มหาวิทยาลัย และอดีตอธิบดีกรมศิลปากร ผู้มี
ความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบพิธีไหว้
ครูดนตรีไทย เป็นประธานผู้อ่านโองการในพิธี ณ
อาคารเรือนไทย (ระเบียบ คุณะเกษม)

โรงเรียน สัตยาไส...

โรงเรียนต้นแบบ...แห่ง คุณธรรม

สินีนฎ จรรยาเพศ¹
 นิภาวรรณ เจริญลักษณ์²

“การจะเป็นผู้รู้จริงต้องลงมือทำและใคร่ครวญแก้ปัญหาด้วยตัวเองก่อน
 อย่าวิจิฉัยอะไรหรือใครด้วยการพึ่งแต่คำบอกเล่าเท่านั้น จะทำให้เกิดการผิดพลาด
 และทำให้ตัวเองเสียประโยชน์อันยิ่งใหญ่ที่มีคุณค่าสำหรับชีวิตได้”

พื้นที่เต็มเปี่ยมไปด้วยรอยยิ้มของมิตรภาพ
 เด็กนักเรียนทุกคนมีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส
 ไม่กลัวคนแปลกหน้า เด็กที่นี่จะมีความมั่นใจ
 ในตัวเอง พุดจาฉลุด และเก่งภาษาอังกฤษ
 เพราะมีชาวต่างประเทศมาทำหน้าที่ครูอาสา
 สมิ์ครอยู่ตลอดเวลา อีกทั้ง ดร. อาจอง ชุมสาย
 ณ ออยุธยา จะเล่านิทานเป็นภาษาไทยและภาษา
 อังกฤษให้เด็กนักเรียนฟังทุกเช้าหลังสวดมนต์
 ช่วงเวลาที่คณะเราไปถึงนั้นเป็นเวลาที่คุณคน
 กำลังสวดขอบคุณทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้มีชีวิต
 และอาหารที่บำรุงเลี้ยงร่างกายและจิตวิญญาณ
 ที่กล่าวว่าเลี้ยงจิตวิญญาณด้วยนั้น ก็เนื่องจาก
 ข้าวแต่ละเม็ดนั้นคือ แรงกายและแรงใจของ
 ทุกคนที่นี่ รวมไปถึงผู้ปกครองที่ช่วยกันปลูก
 ตันข้าวนี้ก็เป็นผลผลิตอันน่าภาคภูมิใจ พวก
 เราที่ไปเยี่ยมจึงไม่กล้าที่จะเหลือให้เป็นเศษ
 ข้าวเศษอาหาร แม้ว่าอาหารจะเป็นมังสวิรัตก็
 ไม่คุ้นเคยมากนักก็ตามแต่รสชาติอร่อยมาก

จุดประสงค์หลักของการเดินทางในครั้งนี้
 คือการได้มาสัมผัสกิจกรรมและบรรยากาศการ
 เล่านิทานยามเช้าของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ
 ออยุธยา ผู้เป็นหัวเรือใหญ่ในการขับเคลื่อน
 กิจกรรมดีๆ

ข้อความเตือนใจนี้ผ่านเข้ามาในระหว่างที่
 ข้าพเจ้ากำลังมองหาหนังสือที่จะนำมาเป็น
 ข้อมูลทำรายงาน-องค์ภควัน ศรีสัตยาไสบาบา ณ
 ประศันตินิลยัม ปุตตปารตี คือผู้กล่าวความ
 ช่างต้นนี้

เช้าวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2550 ผู้เขียนได้
 มีโอกาสดิตตามรองศาสตราจารย์ ดร. โสภนา
 ศรีจำปา ไปเก็บข้อมูลวิจัยเรื่อง “พลังของ
 นิทานสีขาว โรงเรียนสัตยาไส” ณ โรงเรียน
 สัตยาไส อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เพื่อ
 จะนำผลการศึกษาไปเสนอในการประชุมวิชา
 การนานาชาติ เรื่อง “Syncretism in South and
 Southeast Asia: Adoption and Adaptation”

รถเคลื่อนตัวไปเรื่อยๆ ผ่านบรรยากาศ
 สองข้างทางที่มีคุ้นเคย ผ่านสระบุรี เลี้ยวขวา
 ออกไปทางโคราช...เกือบเที่ยงพวกเราก็มาถึง
 โรงเรียนสัตยาไส อย่างปลอดภัย

โรงเรียนสัตยาไส ก่อตั้งและอำนวยการโดย
 ดร.อาจอง ชุมสาย ณ ออยุธยา เป็นโรงเรียน
 ประจำ มีนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีครู 360 คน มีชื่อเสียงใน
 ด้านการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่
 นักเรียนโดยให้ความสำคัญกับเรื่องจิตใจเป็น
 อันดับแรก

แม้ว่าบุคคลากรในโรงเรียนมีไม่มาก เมื่อ
 เทียบกับเนื้อที่กว่า 300ไร่แต่ทุกส่วนของ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

² นักเอกสารสนเทศ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

เวลา 05.45 น. เด็กๆ จะทยอยเข้าห้อง
สวด บรรยากาศภายในห้องนอกจากทำให้สงบ
เงียบลงแล้ว ความน่าสนใจคือในห้องจะมี
รูปภาพสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือศาสนาที่แต่ละคน
เคารพนับถืออยู่เป็นจุดๆ พุทธ คริสต์ อิสลาม
ซิกข์ พราหมณ์ รวมถึง ท่านโสบาบ่า ผู้เป็น
แรงบันดาลใจของที่นี่ภายหลังจากการร้อง
เพลงบทสวดต่อเหล่ามหาบุรุษและนั้ภาวนา
สมาธิแล้ว กิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมคือ
บทเรียนบทแรกที่ทุกคนซึมซับก่อนการทำกิจ
กรรมอื่นๆ... ในวันที่ ดร.อาจอง เน้นในเรื่อง
พระคุณของแม่ ความรักที่ท่านมีก็เพื่อให้ลูก
เป็นคนดี ก็คงเช่นเดียวกับที่ท่าน ดร.อาจอง
ดูแลเอาใจใส่เด็กๆ จากต่างที่ต่างถิ่นด้วยความ
เอาใจใส่

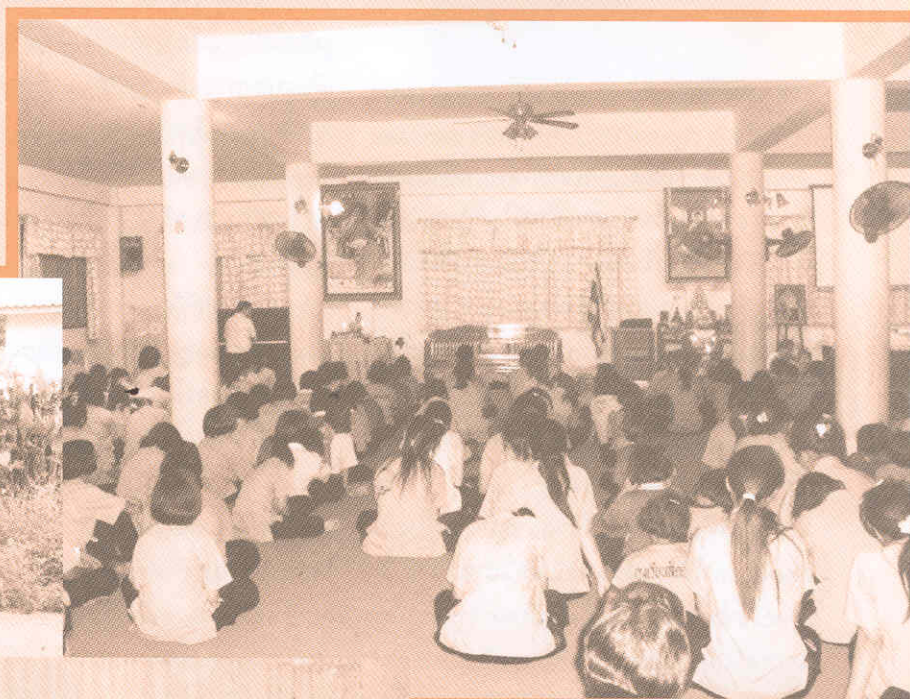
มาครั้งนี้พวกเราได้คาดหวังสิ่งใดมาก
ไปกว่าได้มาเห็นบรรยากาศของโรงเรียนทาง
เลือกดีๆ ด้วยตาตนเอง แต่พวกเรากลับได้อะไร
กลับไปมากกว่านั้นคือการได้พูดคุยอย่างเป็น
กันเองกับผู้ก่อตั้งโรงเรียนแห่งนี้...

ดร.อาจองเล่าให้พวกเราฟังว่าแรง
บันดาลใจสำคัญที่สร้างโรงเรียนคือการที่ท่านได้
มีโอกาสพบกับท่านโสบาบ่า คำแนะนำที่ได้รับ
คือชีวิตที่เหลือจงให้การศึกษากับเด็กๆ จากจุด
เปลี่ยนของชีวิตนี้เองท่านก็ได้ไปสอนเด็กตาม
ชุมชนสลัม อบรมครู กว่าหมื่นคน เมื่อเผย
แพร่ความคิดของโรงเรียนแบบนี้แก่สังคม ทุก
คนจึงเรียกร้องอยากเห็นโรงเรียนที่ว่านี้ จาก
นั้นมา โรงเรียนสัตยาไสก็ได้ก่อรูปก่อร่างขึ้น
มาเมื่อถึงเวลาที่พร้อมเต็มที่...

ความพิเศษอย่างหนึ่งของการรับ
นักเรียนของที่นี่คือ ผลการทดสอบของผู้
ปกครองมากกว่าผลการทดสอบของเด็ก ถ้า
พ่อแม่ผ่าน ก็ถือว่าลูกสอบผ่าน ดร.อาจอง ให้
ความเห็นที่ว่าทัศนคติที่ดีของพ่อแม่ วิสัยทัศน์ที่
ตรงกันเท่านั้นที่จะนำพาพาณาแห่งความคิดนี้สู่

ความสำเร็จ ดังนั้นความเก่งจึงไม่ใช่เป้าหมาย
แรกที่ทุกคนคาดหวังหากแต่คือความดีอันมา
จากรากเหง้าแห่งจิตใจ เพราะความเก่งทุกคน
สามารถเก่งได้หากมีความดีคอยเกื้อหนุน ด้วย
ความคิดดีๆ อย่างนี้เองที่ทำให้ท่าน ดร.อาจอง
มองทิศทางของการศึกษาไทยในแบบเดียวกัน
คงถึงเวลาแล้วที่การศึกษาควรหันกลับมามอง
ในสิ่งที่ไทยเรามีมากกว่าการตามฝรั่งอย่างเดียว

กล้าออกนอกกรอบ นอกระบบ ใช้หลัก
การแห่งไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ใช้สิ่งที่
เรามี อยู่ตามฝรั่ง เน้นความพอเพียง คือบท
สรุปที่อาจารย์ฝากไว้ให้คิดทั้งในระดับปัจเจก
ชนอย่างเราและระดับรัฐบาล... ■

ภูท้าวภูนาง

นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานประจำถิ่นของลาว คัดมาจากหนังสือนิทานลาว ของ ส.พลายน้อย อันเป็นตำนานที่มาของภูเขาสองลูก ที่เรียกกันว่าภูท้าวและภูนาง เรื่องราวจะสนุกสนานเพียงใดนั้น ติดตามอ่านได้เลยละ

กาลครั้งหนึ่ง มีนางยักษ์ตนหนึ่งชื่อว่า กิณา อาศัยอยู่ในบ้านหลังใหญ่ใกล้ภูเขา นางกิณายังเป็นสาวไม่มีผัว อยู่คนเดียวเดียวโดดๆ เข้านางกิณาจะเดินไปตามป่า จะกลับมาบ้านต่อเมื่อถึงเวลาอาหาร นางจะเผ้าดูน้ำที่ไหลไปตามซอกหินและต้นหญ้า บ่อยครั้งที่นางจะนั่งอยู่ใต้ต้นไทรที่แผ่กิ่งก้านสาขาออกไปกว้าง ทำให้ร่มเย็นแสนสบาย

การที่นางกิณาใช้ชีวิตส่วนมากอยู่ในป่า เช่นนั้น ทำให้นางคุ้นเคยกับสัตว์ป่านานาชนิด บางครั้งจะเห็นนางนั่งเล่นอยู่กับนกจำนวนมาก นกเหล่านั้นจะร้องเพลงให้หล่อนฟัง และบางครั้งหล่อนก็จะขึ้นไปนั่งบนคอช้างป่า

เช้าวันหนึ่ง นางกิณาได้เห็นชายหนุ่มคนหนึ่งกำลังเดินเข้ามาในป่า ชายหนุ่มคนนั้นมีรูปร่างงดงามราวกับพระอินทร์ (ลาวชอบเปรียบคนรูปร่างมาว่างามราวกับอินทหา ในต้นฉบับอธิบายไว้ว่า อินทหาเป็นเทพเจ้าแห่ง

ความงาม) หนุ่มผู้นั้นถือปืนไว้ในมือ นางกินนาไฟฝันอยู่นานแล้วที่จะมีสามีสักคนหนึ่ง หล่อนจึงรู้สึกปลื้มใจอย่างบอกไม่ถูกเมื่อได้เห็นหนุ่มรูปงามคนนั้น

ขณะที่นางกินนากำลังรำพึงฝันหวานอยู่นั้น นางก็ระลึกขึ้นได้ว่านางเป็นยักษ์รูปร่างหน้าตาน่าเกลียด เมื่อชายหนุ่มเห็นเข้าคงจะไม่หลงรักอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามเลยปลอมแปลงกายให้งดงามเสียก่อนจะตีกว่า นางจึงร้ายเวทมนตร์กลายร่างจากยักษ์เป็นหญิงสาว รูปร่างมีเสน่ห์ยากที่หญิงใดจะเทียบเคียงได้ เมื่อแปลงกายแล้ว นางกินนาก็ออกเดินเข้าไปหาชายหนุ่มแล้วถามว่า

“พี่เข้ามาในป่าจะไปไหนหรือ”

“ฉันมาล่าสัตว์” ชายหนุ่มตอบแล้วถามต่อไปว่า

“เธออยู่ที่นี้คนเดียวหรือ”

“จะ ฉันอยู่คนเดียว อยู่กับนกกับต้นไม้”

เสน่ห์ของนางกินนาทำให้ชายหนุ่มเริ่มจะหลงรัก เขาเดินเข้ามาเฝ้าอยู่ใกล้ๆ แล้วชวนพูดคุยถึงเรื่องต่างๆ เมื่อเห็นหญิงสาวไม่รังเกียจ ก็ชวนไปนั่งคุยที่ลานหญ้าใกล้ลำธาร ชายหนุ่มได้บอกชื่อของเขาให้หล่อนทราบว่าเป็น

เขาชื่อพุทเสน แล้วเล่า

เรื่องราวให้หล่อนฟัง

นางกินนาได้ขอร้อง

ให้ชายหนุ่มพักอยู่กับ

หล่อนนานๆ พุทเสน

ก็ยอมตกลงด้วยความยินดี

พุทเสนอยู่กับนางกินนาด้วยความสุขสำราญ จนทำให้เขาลืมมารดาที่อยู่อย่างยากจนทางบ้าน

วันหนึ่งนางกินนาได้บอกความลับของนางให้พุทเสนฟังด้วยความไว้วางใจ

“พี่ ฉันลืมนบอกพี่ไปว่าในหีบใบนี้มีมะนาวที่ไม่รู้จักสักไม่รู้จักเหี่ยวอยู่หลายผล เป็นมะนาววิเศษที่ตกทอดมาตั้งแต่ครั้งยายของฉันที่เดียว มะนาวเหล่านี้มีอำนาจวิเศษมาก พี่เคยไปเที่ยวสวนของฉันบ้างไหม”

“ไม่เคยเลย” ชายหนุ่มตอบ “อยู่ที่ไหนล่ะ”

“อ้อ” กิณาตอบ “อยู่ห่างจากนี้ไปสักแปดสิบเส้นเห็นจะได้ แต่ฉันขอร้องอย่าได้คิดไปเลย มันมีอันตรายมาก”

พุทเสนไม่ตอบ แต่เขาก็ยังคงคิดถึงเรื่องสวนแห่งนี้

วันหนึ่งเมื่อนางกินนาไม่อยู่ พุทเสนก็ถือโอกาสตอนที่นางกินนาไม่อยู่นั้นไปที่สวนที่นางกินนาห้าม ในสวนแห่งนั้นพุทเสนได้พบกระดุกมดุษย์ทับทบอยู่ในคูเกือบเต็ม พุทเสนนึกเดาเรื่องได้ตลอด นางกินนาไม่ใช่มนุษย์ธรรมดาอย่างแน่นอน เขาเกิดความกลัวขึ้นมา

นางกนินาได้ใช้เวทย์มนตร์ดับไฟสามารถไล่ตามเขา
มาได้อีก พุทเสนเห็นจวนตัวจึงหิบบมะนาว
อีกผลหนึ่งออกมาจากย่ามแล้วขว้างไป คราวนี้
เป็นทะเลสาบกว้างใหญ่ มองแทบไม่เห็นฝั่ง

จึงวิ่งกลับบ้านแล้วเข้าไปในห้องเปิดหิบบมะนาววิเศษออกมา เขาไม่รีรอให้เสียเวลารีบวิ่งออกจากป่าไปทันที .

หลังจากที่พุทเสนหนีไปได้ไม่นานนักนางกนินาก็กลับมาเมื่อไม่เห็นพุทเสนก็นึกสงสัยจึงเข้าไปดูที่เก็บมะนาวไว้ พอรู้ว่ามะนาวหายก็โกรธได้ทันทีว่า พุทเสนคงรู้ความลับและหนีไปแล้ว นางจึงกลับกลายเป็นยักษ์แล้วไล่ตามพุทเสนไป

ด้วยกำลังยักษ์ นางกนินาวิ่งตามพักเดียวก็แลเห็นหลังพุทเสนไวๆ นางกนินาร้องเรียกให้พุทเสนหยุดพักก่อน แต่พุทเสนไม่ยอมฟังเสียง เมื่อเห็นนางกนินาใกล้เข้ามา พุทเสนก็ล้วงมะนาวในย่ามออกมาผลหนึ่งแล้วขว้างไปตรงหน้านางกนินา ทันใดนั้นก็เกิดเป็นกองไฟกองมหึมาลุกกลามกั้นนางกนินาไว้ ได้ยินแต่เสียงนางกนินาร้องเรียกแต่มองไม่เห็นตัว เพราะเปลวไฟลุกโผลง

พุทเสนไม่รอช้าขณะที่ไฟกำลังลุกโชติช่วงอยู่นั้น เขาก็วิ่งหนีต่อไป แต่หนีไปได้ไม่ไกลเท่าไรก็ได้ยินเสียงนางกนินาร้องเรียกใกล้เข้ามา นางกนินาได้ใช้เวทย์มนตร์ดับไฟสามารถไล่ตามเขามาได้อีก พุทเสนเห็นจวนตัวจึงหิบบมะนาวอีกผลหนึ่งออกมาจากย่ามแล้วขว้างไป คราวนี้เป็นทะเลสาบกว้างใหญ่ มองแทบไม่เห็นฝั่ง

นางกนินาถึงจะเหนื่อยอ่อนแต่ก็ยังไม่ละความพยายาม กระโจนลงน้ำว่ายข้ามทะเลสาบมาอย่างกล้าหาญ เมื่อนางกนินามาถึงฝั่งตรงข้ามนางก็เหนื่อยอ่อนเต็มที่ นอนพักอยู่ริมตลิ่งนั่นเอง นางไม่สามารถจะขยับเขยื้อนกายต่อไปได้อีก นางได้อ่อนวอนต่อสวรรค์ ขอให้สิ่งทมิฬสามี่ที่ไม่เชื่อสัตย์ของนางเมื่อนางอ่อนวอนสิ้นสุดลงดวงตางก็ปิดสนิทนางกนินาขาดใจตายเสียแล้ว

เมื่อพุทเสนแลเห็นนางกนินานอนนิ่งไม่ขยับกายเช่นนั้น ก็นึกว่านางคงจะเหนื่อยอ่อนกำลังไม่สามารถทำอะไรเขาได้แล้ว นึกๆ ไปพุทเสนก็เกิดสงสารนางขึ้นมา เพราะตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกัน นางกนินาได้เอาอกเอาใจเป็นอย่างดี นางกนินารักพุทเสนด้วยใจจริง

เมื่อคิดถึงความหลังขึ้นมาอีก พุทเสนก็ใจอ่อนเดินหันหลังกลับไปหานางกนินาที่นอนอยู่และพอรู้ว่านางกนินาขาดใจตายไปแล้ว พุทเสนก็ทรุดตัวลงข้างๆ ร่างของกนินา พยายามพยายามจะให้นางฟื้นขึ้นมาอีก แต่ไม่สำเร็จ พุทเสนเสียใจมาก เขาล้มพุบลงบนร่างของนางกนินาและขาดใจตายตามไปอีกคนหนึ่ง

ร่างของนางกนินาและพุทเสนคงอยู่ริมแม่น้ำแห่งนั้น และเมื่อหลายร้อยปีผ่านไป ร่างของทั้งสองก็กลายเป็นภูเขาสองลูก ซึ่งเรียกว่าภูท้าวและภูนาง ยังคงมีอยู่ใกล้ๆ กับหลวงพระบางเวลานี้ ■

หมายเหตุ :
ภูท้าว หมายถึง ภูเขาผู้ชาย
ภูนาง หมายถึง ภูเขาผู้หญิง

ก่อนอื่นขอขอบคุณากิจการต่อของกองทัพอากาศที่จดหมายข่าวออกคำขวัญเนื่องด้วยปัญหาการขาดการบริการจัดการ ในฉบับนี้จึงเป็นการขอจดหมายข่าวประจำปี 28 ฉบับที่ 1-3 ไว้ในเล่มเดียวกัน ในส่วนของรูปแบบได้ปรับเปลี่ยนเป็นสองสีเพื่อความสวยงามน่าอ่านมากยิ่งขึ้น และส่วนของเนื้อหาขอขอบคุณากิจการได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระให้มีความเข้มข้นเพิ่มมากขึ้น โดยในฉบับนี้พบกับบทความดีๆ จากอาจารย์และนักวิชาการประจำสถาบันฯ ถึง 3 เรื่อง 3 วัสดุ เนื้อหาจะเข้มข้นและน่าสนใจเพื่อโปรดปรานได้อ่านได้ในฉบับนี้

สำหรับคอลัมน์ "ภาพเป็นข่าว" นำเสนอภาพกิจกรรมต่างๆของสถาบันฯ ตลอดปี 2550 ที่ผ่านมามีอีกเช่นเคย สถาบันฯของเราจัดกิจกรรมดีๆ ออก ที่ไหน และเมื่อไหร่เวลานั้น หากท่านได้อ่านคอลัมน์นี้

ในส่วนของนิทานนานาชาติฉบับนี้ พบกับนิทานพื้นเมืองของชาวลาวในเรื่อง "ภูท้าวภูนา" กับเรื่องราวเนื้อหาสนุกสนานไม่แพ้กันชาติอื่นๆที่เขื่อนนำเสนอมาเล่มนี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณากิจการหวั่นเป็นอ่าวฮิวว่าผู้อ่านจะได้อ่านสาระความบันเทิงจากจดหมายข่าวฉบับนี้มากก็น้อย ท่านสามารถส่งคำติชมหรือคำแนะนำดีๆเพื่อการปรับปรุงจดหมายข่าวมาได้ที่กองบรรณาธิการ เรายินดีรับฟังทุกความคิดเห็นและจะนำไปปรับปรุงการทำงานของเราให้ดีขึ้นต่อไปขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามอ่าน แล้วพบกันใหม่ในฉบับหน้า ฉบับสวัสดีปีใหม่ต้อนรับปีใหม่นะ

บรรณาธิการ

เจ้าของ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายา จังหวัดนครปฐม 73170
โทรศัพท์ 0-2800-2308 - 14
โทรสาร 0-2800-2332
E-mail : minkymill@yahoo.com
Web page : http://www.lc.mahidol.ac.th

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ดวงพร คำคุณวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญญา บัวสรวง

บรรณาธิการ

สุภาพร ฤดีจำเริญ

กองบรรณาธิการ

คณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
สถาบันฯ

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์สามลดา
9/1205 ม.1 ถ.สะแกงาม แสมดำ
บางขุนเทียน กทม. 10150
โทรศัพท์ 0-2462-0303

ถ้าไม่ถึงผู้รับโปรดส่งคืน
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายา จังหวัดนครปฐม 73170

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาต 11/2543
ปทจ. ศาลายา

ผู้สนใจต้องการทราบข่าวสารของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท จาก "จดหมายข่าว"
ติดต่อ คุณอำไพ หนูเล็ก ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์